

Koszty i korzyści z alternatywnych systemów produkcji jaj.

Problem

Organizacje zajmujące się dobrostanem zwierząt, uwarunkowania społeczne oraz konsumenci nie popierają chowu klatkowego szczególnie w Niemczech i w Holandii. W tych krajach, produkcja jaj wyewoluowała w stronę systemów bezklatkowych (zobacz Ilustracja 1). W innych krajach ten proces nie miał jeszcze miejsca i wzbogacony chow klatkowy jest ciągle przeważającym systemem produkcji. W najbliższych latach przejście do chowu bezklatkowego będzie jednak coraz ważniejsze. Zmiana na inny system produkcji ma konsekwencje także w odniesieniu do kosztu i dochodu. Producenci martwią się wzrostem kosztów oraz wpływem zmiany systemu produkcji na ich działalność. Ostatnia amortyzacja inwestycji (w cyklu 15 letnim) rozpoczęta w 2011/2012 dobiegnie końca w 2026. Nastąpi wtedy moment kupowania nowego sprzętu.

ZAKRES ZASTOSOWANIA

Temat

Rynek i rentowność fermy

Słowa kluczowe

Decyzje inwestycyjne, systemy produkcji

Kontekst

Przejście do alternatywnych systemów

Typ organizacji

Fermy indywidualne i zintegrowane

Najlepsze dla

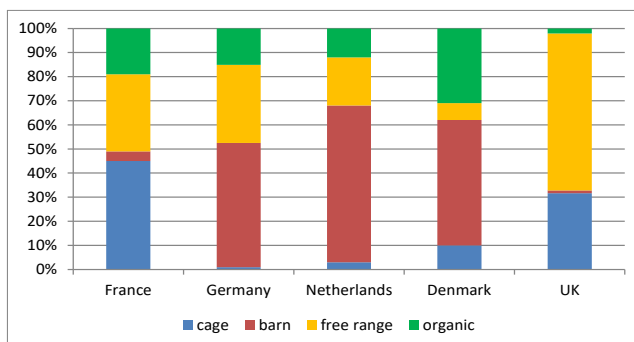
Systemu kurni/woliera

Odbiorca docelowy

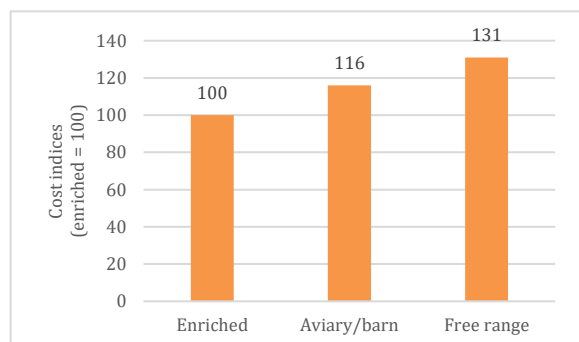
Hodowcy/producenci drobiu, doradcy rolni i decydenci ds. rolnych

Rozwiązanie

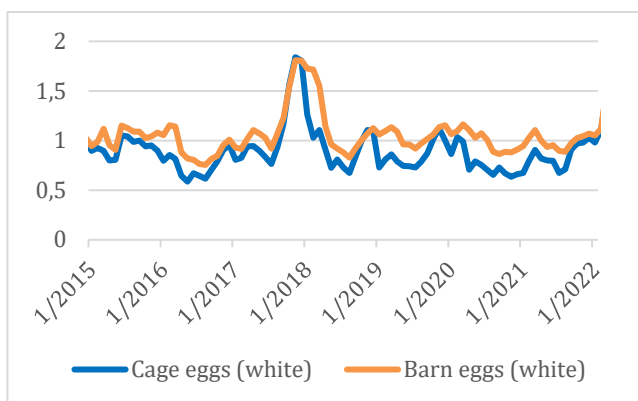
Analiza Wageningen Economic Research dokonała porównania kosztów produkcji jaj w systemach ze wzbogaconymi klatkami, systemach wolierowych oraz systemach wolnowybiegowych w Europie północno zachodniej, przy cenach z wiosny 2020. W oparciu o kalkulację kosztów zaprezentowanych w wykresie z ilustracji nr 2 można wysnuć wniosek, że system wolierowy jest najmniej zwiększającym koszty systemem alternatywnym. Dodatkowo jaja produkowane w kurnikach z wolierą były droższe. Na wykresie z ilustracji nr 3 widać, że w Holandii cena sprzedaży jaj kompensuje dodatkowe koszty związane z systemem produkcji.

Ilustracja 1: Udział w rynku różnych systemów produkcji jaj do sprzedaży detalicznej. Cage- chów klatkowy, barn – chow bezklatkowy w kurniku, free range- wolny wybieg, organic – produkcja organiczna

Ilustracja 2: Porównanie kosztów między systemem produkcji. Enriched- wzbogacony, Aviary/barn woliera/kurnik, Free range- wolny wybieg

Ilustracja 3: Porównanie cen jaj w chowie klatkowym i bezklatkowym (euro/kg) na poziomie fermy. Cage eggs (white) – jaja klatkowe (białe); barn eggs (white) – jaja z kurnika w systemie bezklatkowym (białe)

Ilustracja 4: Logo firm, które postulują chow bezklatkowy przed 2025 (stan z 2017, do aktualizacji)

Benefits

W wielu krajach unijnych rynek produkcji jaj w najbliższych latach ulegnie zmianie. Wgląd w różnicę pomiędzy systemami produkcji może ułatwić producentom dokonanie wyboru co do zmiany na alternatywny system bezklatkowy. Wiele firm i organizacji zadeklarowało zmianę na jaja z systemów bezklatkowych do 2025/2026. Te firmy to supermarkety, firmy cateringowe, restauracje i hotele. Ilustracja nr 4 pokazuje firmy, które chcą przejść na jaja z chowu bezklatkowego w najbliższych latach. Jest to ogólna informacja, która powinna być uściślona na potrzeby krajów docelowych obecnej kampanii informacyjnej takich jak Polska, Hiszpania, Portugalia czy Belgia.

Zalecenia praktyczne

Dla większości producentów decyzja o nowej inwestycji nastąpi w połowie roku 2026 (po 15 latach amortyzacji). Producenci muszą zatem dokonać decyzji o sprzęcie na kolejne 15 lat. Ważne jest by decyzję tę poprzedziła analiza trendów i zmian rynku. Najniższe koszty ze wszystkich systemów bezklatkowych są związane z systemem kurnik/woliera. Mniejszy segment rynku to system wolnowybiegowy i organiczny. W zależności od poszczególnych rynków wolny wybieg i produkcja organiczna mogą być wyborem dla mniejszych ferm.

Informacja o projekcie Best Practice Hens

Wydawcy:

Wageningen Economic Research

P.O. Box 29703

2502 LS The Hague

The Netherlands

<https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Economic-Research.htm>

Autorzy: Peter van Horne & Jamal Roskam

Redaktorzy: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F.

Giersberg & T. Bas Rodenburg

Project coordinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Aby wspierać produkcję jaj w systemach bezklatkowych i by poprawić dobrostan zwierząt konsorcjum składające się z 7 partnerów stworzy opis Najlepszych Praktyk na potrzeby Bezklatkowych Systemów Produkcji w ramach projektu pilotażowego Komisji Europejskiej, DG Sante. Opis Najlepszych Praktyk będzie źródłem wsparcia dla producentów jaj, aby zachęcić ich do przekształcenia systemu produkcji z klatkowego na bezklatkowy, w tym też na systemy produkcji organicznej.

Strona projektu: www.bestpracticehens.eu/

Media społecznościowe: Facebook i LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022